ASCALAPHUS OTTOMANUS GERMAR ÎN REGIUNEA PORȚILOR DE FIER

Teodora BELOESCU

În anul 1967, la data de 16.V între Schela Cladovei și Gura Văii au fost observate în zbor mai multe exemplare de *Ascalaphus*.

Porțiunea fiind abruptă, nu s-au putut colecta decît trei exemplare ♀. Coloritul aripilor, timpul de zbor, au constituit de la început motive de a crede că este vorba de altă specie decît cea cunoscută în fauna noastră, *Asehalaphus macaronius* (Scop.).

În anii 1968–1969, deși s-a urmărit apariția lor, nu au mai fost văzuți, încît se bănuia o trecere întîmplătoare peste Dunăre. În anul 1970 între data de 7.V. și 9.V. s-a reușit să se captureze 14 exemplare ♂♂ și 7 ♀♀. Porțiunea în care zburau la această dată era cuprinsă tot între Schela Cladovei și Gura Văii, dar în punct diferit față de cel din 1967. În ambele situații, ei apar localizați pe o porțiune relativ restrînsă. Apariția lor este explozivă. Prin numărul mare de indivizi, prin zborul caracteristic cu scurte popasuri pe tulpini, ramuri, vegetație uscată, precum și prin aspect, atrag atenția.

Terenul deasupra căruia zburau este pentru ambele cazuri abrupt, însorit, nisipos, puțin înierbat, cu vegetație xerofilă. În ultimii ani, aceste terenuri au fost terasate și plantate cu puieți de liliac, scumpie, păducel, corn, pini etc.

Perioada de zbor pare a fi scurtă. În cazul de față, la data de 16.V.1970 nu s-a mai observat niciun exemplar.

Descrierea exemplarului :

Lung. corp : ♂ 17,0–19,0 mm ; ♀ 17,0–20,0 mm
Anvergura aripilor ♂ 37,0–45,0 mm ; ♀ 44,0–47,0 mm
Lung. aripii posterioare : ♂ 15,5–18,0 mm ; ♀ 19,0–20,0 mm
Lățimea aripii posterioare ♂ 7,0–7,5 mm ; ♀ 8,0–8,5 mm

Corpul de culoare neagră, lucioasă, este acoperit cu peri negri. În regiunea cefalică, pe vertex, are un grup (smoc) de peri gălbui. Genele au peri mari, stufoși, galbeni. Pe partea ventrală a toracelui sînt și peri albicioși. Aripa anterioară în porțiunea sa mediană prezintă o bandă transversală, situată pe toată lățimea ei, de culoare brună-deschis.

Partea proximală a aripii, pînă la această bandă este albă. Nervurile M și Cu, bazal, sînt mai închise la culoare, avînd între ele o mică pată brună. Porțiunea distală este complet transparentă. Pterostigma este net distinctă și de culoare brună-deschisă, cu nervurile mai închise. Aripa posterioară, în porțiunea bazală, are o pată brună-întunecată și ocupă mai mult de o treime din aripă ; între C și Sc, pata fiind mai redusă. În rest este de culoare albă, cu excepția porțiunii apicale unde se găsește o pată brună-deschis ce-și prelungește latura externă ca o fișie îngustă pe marginea aripii. Aripile au un luciu cerat.

Datele cuprinse în volumul VIII fasc. 6, din „Fauna R.S.R." *Neuroptera* (*Planipennia*) arată că Ascalaphidele sînt prezente în fauna țării noastre printr-o singură specie a genului *Ascalaphus* și anume *Asealaphus maearonius* (Scopoli, 1763). Specia respectivă este destul de rară în România ; apare la Mehadia, Domogled (Banat).

https://biblioteca-digitala.ro

Bela Kis a determinat exemplarul nostru ca fiind *Ascalaphus ottomanus. Germ.*

Din bibliografia consultată reiese că specia *Ascalaphus ottomanus Germar* 1817, prezintă diverse forme ce au fost descrise și care par să constituie subspecii geografice. Ea a fost semnalată în Franța meridională, Italia, Iugoslavia (rasa *dalmaticus* răspîndită în Dalmația și Montenegro, Albania, Grecia, Bulgaria, Asia Mică).

Cercetătorii au arătat posibilitatea existenței acesteia pentru Ungaria, România și U.R.S.S. în partea meridională.

Principi Maria Matildae în *Contributi allo studio dei Neurotteri italiani*, relatează că a examinat un exemplar de *Ascalaphus ottomanus Germar* conservat în colecția „A. Costa" din cadrul Muzeului Institutului de Zoologie al Univ. din Neapoli care purta pe eticheta sa mențiunea : Ungaria nr. 40553 semnat de Novas 1913.

Felice Capra, în lucrarea *Odonati e Neurotteri dell'Albania settentrionale*, descrie sumar cîteva exemplare de *Ascalaphus ottomanus* care diferă de forma tipică (indicată din Turcia și Grecia) prin variații mici ale lungimii corpului, dar mai ales prin aspectul aripilor anterioare și posterioare.

Se poate afirma că exemplarele colectate din porțiunea Schela Cladovei — Gura Văii constituie o specie nouă pentru fauna de Ascalaphidae din țara noastră. Din lipsă de material de comparație rămîne de precizat dacă ele aparțin formei tipice sau unei subspecii.

BIBLIOGRAFIE

— Fauna R.S.R. *Insecta* vol. VIII, fasc. 6 *Neuroptera* (*Planipennia* de Bela Kis, Carol Nagler, Constantin Mîndru)

— *Alcuni Odonati e Neurotteri dell'Albania Settentrionale*, de Dott. Felice Capra, Ann. Mus. Civ. Star. Nat. Genova (extras) p. 292 – 300.

— Note neurotterologicale, Dott. F. Capra (extras) p. 213 – 214.

— *Odonati e Neurotteri*, F. Capra (extras), p. 53 – 58.

— *Contributi allo studio dei Neurotteri italiani XV]]*, M.M. Principi, în vol. *Memorie del Musei Civico di Storia Naturale Verona*, XIV, 1966, p. 381.

Ascalophus ottomanus germar ♀, *Ascalophus ottomanus germar* ♂

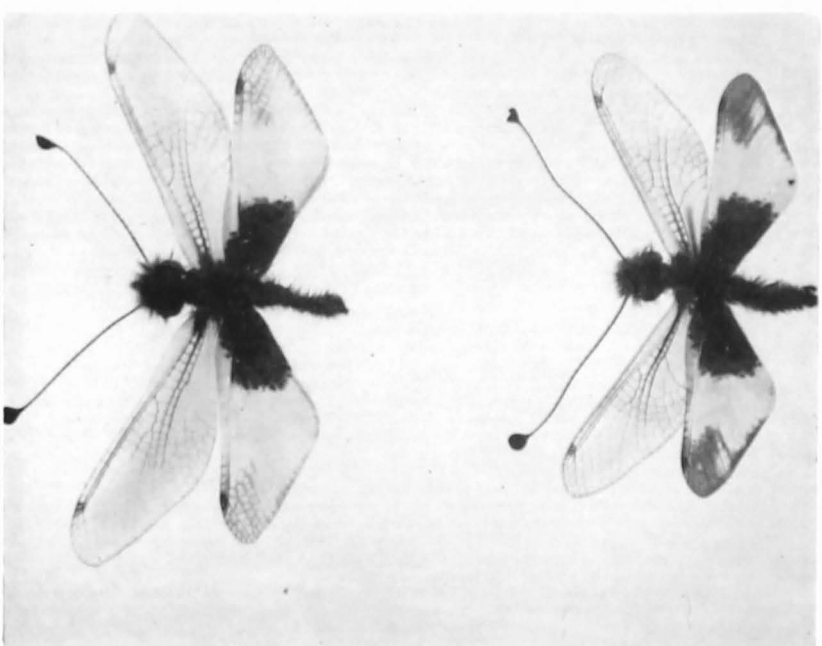

https://biblioteca-digitala.ro